

Sygn. akt VII Kz 259/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Gałkowska

Protokolant: Kamila Pawłowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Częstochowie

po rozpoznaniu sprawy **P. K.**, syna C. i W. z domu K., urodz. (...) w Ł.

oskarżonego o przestępstwo z art.107 §1 k.k.s. w zw. z art.9 §3 k.k.s.

zażalenia (...) Skarbowego w K.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie IV K 540/16

w przedmiocie umorzenia postępowania

na podstawie art. 437 §1 k.p.k., art. 632 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 634 §1 k.p.k. w zw. z art. 113 §1 k.k.s.

postanawia:

1. zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy;
2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Częstochowie postanowieniem z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie IV K 540/16 orzekł:

1. na podstawie art.17 §1 pkt.9 k.p.k. w zw. z art.113 §1 k.k.s. umorzył postępowanie karne w stosunku do P. K. oskarżonego o to, że pełniąc funkcję prezesa zarządu (...) Spółka z o.o. (...)-(...) O., ul. (...), będąc z tego tytułu na podstawie prawa osobą upoważnioną i zobowiązaną do prowadzenia spraw gospodarczych tejże spółki, urządził i prowadził gry w okresie od dnia 01.04.2015 r. do dnia 27.05.2015 r. w lokalu o nazwie: Pizzeria (...), (...)-(...) C., ul. (...), na urządzeniu do gier o nazwie : (...) bez oznaczeń numerycznych, stanowiących własność (...) Spółka z o.o., (...)-(...) O., ul. (...), posiadającym gry o charakterze losowym, organizowane w celach komercyjnych, wbrew przepisom art.23a ust.1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, tj. o czyn z art.107 §1 k.k.s. w zw. z art.9 §3 k.k.s., z uwagi na brak skargi uprawionego oskarżyciela;
2. na podstawie art.632 pkt.2 k.p.k. w zw. z art.113 §1 k.k.s. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego P. K. kwotę 516,60 złotych (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem wydatków związanych z ustanowieniem obrońcy w sprawie;
3. na podstawie art.230 §2 k.p.k. w zw. z art.113 §1 k.k.s. zwrócił (...) Spółka z o.o. w O. dowody rzeczowe opisane w wykazie dowodów rzeczowych nr 1, poz. 1-3, karta akt 140;

4. na podstawie art.632 pkt.2 k.p.k. w zw. z art.113 §1 k.k.s. kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone w całości przez Naczelnika (...) (...)– Skarbowego w K., który orzeczeniu zarzucił błędne przyjęcie, że postępowanie wobec braku skargi uprawnionego oskarżyciela winno zostać umorzona na podstawie art.17 §1 pkt.9 k.p.k. w zw. z art.113 §1 k.k.s.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Częstochowie celem ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Trafnie uznał Sąd Rejonowy, że postępowanie karnoskarbowe wobec P. K. należało umorzyć z uwagi na zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 17 §1 pkt 9 k.p.k. stosowany odpowiednio

w postępowaniu karno - skarbowym na mocy art. 113 §1 k.k.s). Akt oskarżenia przeciwko P. K. został wniesiony przez podmiot do tego nieuprawniony. Od dnia 1 lipca 2015 roku finansowy organ postępowania przygotowawczego nie jest już bowiem uprawniony samodzielnie wnosić aktu oskarżenia w każdej sprawie, w której prowadził dochodzenie, tak jak to przewidywał do dnia 30 czerwca 2015 roku w brzmieniu obowiązującym do tej daty art. 155 § 1 k.k.s. Zgodnie z treścią przepisu art. 155 § 1 i 2 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku w sprawie o przestępstwo skarbowe, w której finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził dochodzenie objęte nadzorem prokuratora, akt oskarżenia sporządzony przez ten organ zatwierdza i wnosi do sądu prokurator.

Tymczasem w realiach niniejszej sprawy Urząd Celny w C. jako finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził dochodzenie o przestępstwo skarbowe szczegółowo opisane na wstępie niniejszego uzasadnienia, które było objęte nadzorem prokuratora. Objęcie nadzorem prokuratora następuje nie tylko w wypadkach określonych w art. 151c § 2 k.k.s., ale również, jako równoznaczne, traktować należy przedłużenie przez właściwego prokuratora, na podstawie art. 153 §1 zd. 3 k.k.s., na okres powyżej 6 miesięcy, dochodzenia w sprawie o przestępstwo skarbowe, prowadzone przez finansowy organ postępowania przygotowawczego i nadzorowane przez organ nadrzędny nad tym organem. Wyraźnie takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 28 stycznia 2016 roku w sprawie o sygn. akt I KZP 13/15. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że określone w obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku przepisie art. 151c § 2 k.k.s. przypadki, w jakich prokurator przejmuje nadzór nad dochodzeniem organów finansowych, nie są jedynymi, w których nadzór ów się realizuje i to pomimo, że jednocześnie w art. 151a § 3 k.k.s. wskazano, iż w wypadkach innych niż wymienione w jego §2, nadzór nad dochodzeniem prowadzonym przez organy finansowe w sprawach

o przestępstwa skarbowe należy do finansowych organów nadrzędnych. Zdaniem Sądu Najwyższego nie oznacza to, że z innych przepisów kodeksu karnego skarbowego nie wynikają dodatkowe sytuacje, w których organ ów traci swoje uprawnienia nadzorcze. Przewidują one również, i odrębnie, prokuratorski nadzór w określonych w nich okolicznościach. Do takich przepisów zaliczył Sąd Najwyższy właśnie art. 153 §1 zd. 3 k.k.s., który ze swej istoty, jako regulujący kwestię przedłużania przez właściwego prokuratora dochodzenia prowadzonego przez podmioty inne niż ten organ, a więc podejmowania czynności nadzorczej, powoduje tym samym – podobnie jak to ma miejsce na gruncie powszechnej procedury karnej - że podmiot przedłużający postępowanie obejmuje je jednocześnie przez tą decyzję swoim nadzorem. Nadzór ten, mający swą podstawę we wskazanym art. 153 §1 zd. 3 k.k.s., jest zatem też nadzorem z mocy prawa. Oczywiście pojawi się tylko i wyłącznie wówczas, gdy do przedłużenia tego dojdzie. Gdyby bowiem prokurator odmówił dalszego przedłużenia dochodzenia, to owa czynność nadzorcza prokuratora musi w konsekwencji doprowadzić do zakończenia dochodzenia przez organ finansowy, co oznacza, że owo dochodzenie nie było prowadzone pod jego nadzorem,

a czynność nadzorcza prokuratora doprowadziła jedynie do jego zakończenia.

W konsekwencji przedłużenie przez prokuratora czasu trwania dochodzenia, jako powodujące, że jest ono kontynuowane już pod jego nadzorem, oznacza także, iż obecnie – stosownie do art. 155 § 1-3 k.k.s. – to do niego

wówczas, a nie do organu finansowego prowadzącego postępowanie przygotowawcze, należy również wnoszenie aktu oskarżenia, jak i jego surogatów wskazanych w tych przepisach.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy zauważenia wymaga, że dochodzenie zostało wszczęte postanowieniem Urzędu Celnego w C. z dnia 01.06.2015 r. (k.24 akt), a w toku postępowania przygotowawczego Izba Celna w K. postanowieniem z dnia 26.08.2015 r. (k.95), przedłużyła okres trwania dochodzenia na dalszy czas oznaczony do dnia 23.10.2015 r., a następnie postanowieniem z dnia 20.10.2015 r. (k.120) do dnia 27.11.2015 r. Natomiast postanowieniem z dnia 27.11.2015 r. (k.126) Prokurator Prokuratury Rejonowej (...) - Północ w C. przedłużył dochodzenie do dnia 31.12.2015 r., a następnie postanowieniem z dnia 31.12.2015 r. (k.132) do dnia 29.02.2016 r., postanowieniem z dnia 01.03.2016 r. (k.139) do dnia 29.04.2016 r. oraz postanowieniem z dnia 29.04.2016 r. (k.148) do dnia 20.06.2016 r. Postanowieniem z dnia 20.06.2016 r. Urząd Celny w C. zamknął dochodzenie i w dniu 04.07.2016 r. skierował akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w Częstochowie.

Doszło zatem do czterokrotnego przedłużenia dochodzenia przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) - Północ w C. w sprawie sygn. akt Ko kks 395/15 w związku z jego nie zakończeniem w ciągu 6 miesięcy. Przedłużenia te następowały w oparciu o przepis art.153 §1 zd.3 k.k.s. (w ich treści wskazywano jako podstawę art.153 §1 k.k.s.).

Wprawdzie przedłużenia dotyczyły dochodzenia wszczętego przed dniem 1 lipca 2015r. i kontynuowanego po tej dacie na podstawie przepisów szczególnych dotyczących tej formy postępowania obowiązujących do 30 czerwca 2015 r., zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. poz. 1247 z późn. zm.), nie mniej art. 153 §1 zd. 3 kks również w jego brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r. przewidywał przedłużanie postępowania przygotowawczego przez prokuratora na czas oznaczony w szczególnie uzasadnionych wypadkach, jeśli nie zostało ono zakończone w ciągu 6 miesięcy. Także więc na podstawie ówczesnego jego brzmienia prokurator przedłużając dochodzenie obejmował nadzór na tym postępowaniem.

Wniesienie natomiast aktu oskarżenia do sądu po dniu 1 lipca 2015 r., jeśli nawet następuje po zamknięciu dochodzenia wszczętego przed tą datą, zawsze musi się dokonać na podstawie nowego brzmienia art. 155 k.k.s. Nie ma w tej sytuacji zastosowania art.32 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw. Czynność w postaci wniesienia aktu oskarżenia dokonuje się przecież już po zakończeniu dochodzenia, zatem nie sposób stosować w tej sytuacji art.32 w.w. ustawy, który dotyczy przepisów szczególnych co do formy lub trybu postępowania przygotowawczego. Zastosowanie znajdzie natomiast ogólna norma art.27 ustawy z dnia 27 września 2013 r.

o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którym przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, stosuje się do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

Mimo, że stwierdzony z wyżej wykazanych przyczyn brak skargi uprawnionego oskarżyciela ma charakter usuwalny, to wbrew konkluzji zażalenia, w którym skarżący domaga się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, stanowczo stwierdzić należy, że sanowanie tego braku dokonać się może wyłącznie poprzez wniesienie przez prokuratora przynajmniej zatwierdzonego aktu oskarżenia sporządzonego przez finansowy organ postępowania przygotowawczego. Dopóki to nie nastąpi zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, obligująca do umorzenia postępowania sądowego.

Całkowicie chybiona jest argumentacja zażalenia, w którym skarżący nie negując braku uprawnienia do wniesienia aktu oskarżenia przez Urząd Celny w C., w sytuacji gdy dochodzenie zostało objęte nadzorem prokuratora, bezzasadnie zarzuca Sądowi I instancji brak zastosowania art.337 §1 k.p.k. poprzez nie wezwanie oskarżyciela do usunięcia braków formalnych aktu oskarżenia. W przedmiotowej sprawie nie mamy przecież do czynienia z brakiem formalnym aktu oskarżenia wynikającym z niespełnienia wymagań aktu oskarżenia jako pisma procesowego wskazanych w art.119 §1 k.p.k., lecz z wniesieniem aktu oskarżenia przez podmiot w wyżej opisanym

układzie procesowym nieuprawniony. Nie jest zatem możliwe wezwanie do usunięcia braków formalnych aktu oskarżenia podmiotu, który w ogóle nie mógł być oskarżycielem w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze całość powyższych rozważań Sąd Okręgowy na podstawie art.437 §1 k.p.k. w zw. z art.113 §1 k.k.s. zaskarżone postanowienia utrzymał w mocy. O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 632 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 634 §1 k.p.k. w zw. z art. 113 §1 k.k.s.